

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta európskych štúdií
a regionálneho rozvoja

Ústav práva

doc. JUDr. Lucia Palšová, PhD. – doc. Ing. Mgr. Ondrej Beňuš, PhD.

PRÁVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

VYBRANÉ ASPEKTY

Nitra 2021

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autori: doc. JUDr. Lucia Palšová, PhD. (6,05 AH)

Ústav práva
FEŠRR, SPU v Nitre

doc. Ing. Mgr. Ondrej Beňuš, PhD. (0,95 AH)

Ústav práva
FEŠRR, SPU v Nitre

Recenzenti: Mag. iur. Jana Matušková Brániková, MBA
Notársky úrad Nové Zámky

Mgr. Ing. Tomáš Malatinec, PhD.
Technická univerzita, Košice

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 9. 12. 2021
ako skriptá pre študentov SPU.

Táto publikácia bola vytlačená na ekologickom papieri.

© L. Palšová, O. Beňuš, Nitra 2021

ISBN 978-80-552-2437-4

Predhovor

Životné prostredie kreuje a ovplyvňuje životný priestor každého jednotlivca. Paradoxom je, že kvalita životného prostredia klesá dôsledkom zvyšujúcej úrovne socio-ekonomického rozvoja, nakoľko sa zvyšuje dopyt po prírodných zdrojoch. Z tohto dôvodu je nutné udržiavať rovnováhu medzi ochranou životného prostredia a rozvojom spoločnosti. Jedným z najúčinnějších nástrojov štátu na regulovanie správania sa subjektov v starostlivosti o životné prostredie je právo. V súčasnosti sa preto kladie čoraz väčší dôraz na to, aby subjekty poznali svoje práva a povinnosti a vedeli sa orientovať častokrát v zložitých právnych vzťahoch.

Z tohto dôvodu je poslaním a základným cieľom výučby predmetu „Právo životného prostredia“ na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre poskytnúť študentom optimálnu mieru vedomostí o práve z hľadiska jeho regulatívnej funkcie spoločenských vzťahov, ako aj upevnenie a prehĺbenie ich právneho vedomia vo vzťahu k starostlivosti o životné prostredie. Je preto nevyhnutné, aby štúdium práva bolo zamerané na porozumenie obsahu právnych noriem a ich použitia v praxi.

Predkladané skriptum sleduje tento cieľ a poskytuje študentovi základné vedomosti z práva životného prostredia ako právneho odvetvia. Nakoľko skriptum nie je prioritne určené pre študentov práva, poskytuje vo svojej úvodnej kapitole všeobecné a ucelené vedomosti o práve a prameňoch práva Slovenskej republiky a Európskej únie. Následne vymedzuje všeobecné právne inštitúty práva životného prostredia a definuje subjekty pôsobiace v ich starostlivosti. V osobitnej časti venujúcej sa právnej úprave konkrétnych zložiek životného prostredia, skriptum reflektuje najmä tie zložky, ktoré sú významné z hľadiska zamerania Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Skriptum je určené všetkým študijným odborom Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre ako aj všetkým tým, ktorí majú záujem o štúdium práva životného prostredia. Skriptum je zároveň základným učebným textom pre ostatné právne disciplíny zabezpečované a vyučované Ústavom práva, Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja, SPU v Nitre.

Autori

Obsah

1	Právo a pramene práva	7
1.1	Pramene práva v SR	7
1.2	Pramene práva Európskej únie	10
2	Právo životného prostredia	13
2.1	Pramene práva životného prostredia	14
2.2	Ústavnoprávna ochrana životného prostredia	14
2.3	Zákonná úprava životného prostredia	19
2.3.1	Zákon o životnom prostredí	20
2.4	Subjekty práva životného prostredia	22
2.4.1	Štát ako subjekt práva životného prostredia	22
2.4.2	Územná samospráva ako subjekt práva životného prostredia	28
2.4.3	Tretí sektor ako subjekt práva životného prostredia	30
2.4.4	Podnikateľ ako subjekt práva životného prostredia	30
2.4.5	Jednotlivci	31
3	Nástroje práva životného prostredia	32
3.1	Nástroje priamej regulácie	32
3.2	Nástroje nepriamej regulácie	34
3.3	Dobrovoľné nástroje a priame aktivity štátu na ochranu životného prostredia	35
4	Zodpovednosť v práve životného prostredia	35
4.1	Trestnoprávna zodpovednosť	35
4.2	Administratívno-právna zodpovednosť	36
4.3	Občianskoprávna zodpovednosť	38
5	Medzinárodné a európske právo životného prostredia	39
5.1	Medzinárodné právo životného prostredia	39
5.1.1	Vývoj medzinárodnej politiky a právnej úpravy životného prostredia	39
5.1.2	Pramene medzinárodného práva životného prostredia	45
5.1.3	Subjekty medzinárodného práva životného prostredia	46
5.2	Právo životného prostredia Európskej únie	48
5.2.1	Vývoj politiky a právnej úpravy životného prostredia Európskej únie	49
5.2.2	Pramene práva životného prostredia Európskej únie	52
5.2.3	Princípy práva životného prostredia EÚ	55
5.2.4	Subjekty práva životného prostredia Európskej únie	56
6	Právna úprava ochrany pôdy	58
6.1	Ochrana pôdy v EÚ	59
6.2	Právna úprava ochrany pôdy na Slovensku	62
6.2.1	Predmet právnej úpravy	62
6.2.2	Pramene práva ochrany pôdy na Slovensku	64
6.2.3	Právna úprava ochrany poľnohospodárskej pôdy	65
6.2.4	Právna úprava ochrany pôdy určenej k plneniu funkcie lesa	71
7	Právna úprava ochrany vôd	76
7.1	Právna úprava ochrany vôd v EÚ	76
7.2	Právna úprava ochrany vody v SR	78
7.2.1	Zákon o vodách	79
8	Právna úprava odpadového hospodárstva	82
8.1	Manažment nakladania s odpadmi	82
8.2	Právna úprava odpadového hospodárstva v EÚ	84
8.3	Právna úprava odpadového hospodárstva v SR	86
9	Prehľad použitej literatúry	91

Autori	doc. JUDr. Lucia Palšová, PhD. doc. Ing. Mgr. Ondrej Beňuš, PhD.
Názov	PRÁVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VYBRANÉ ASPEKTY
Určené	Pre študentov SPU
Vydavateľ	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Vydanie	Prvé
Vytlačené	December 2021
Náklad	50 kusov
Počet strán	92
AH – VH	7 – 7,17
Tlač	Vydavateľstvo SPU v Nitre
ISBN 978-80-552-2437-4	Cena 2,40 €

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.
Za odbornú náplň vydania zodpovedajú autori.

